

Dönem : 4
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 522

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesine dair İçtüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/810)

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesine dair hazırlamış olduğum İçtüzük değişikliği teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili
C. H. P. Millet Meclisi
Grubu Başkanvekili

GEREKÇE

Başka ülkelerde seçimlerin yenilenmesi ile ilgili usuller çok daha başka ve kolay işleyen demokratik esaslara bağlanmıştır.

Parlamentoda seçimin öne alınmasını ve yenilenmesini isteyen partiler büyük çoğunlukta oldukları zaman, seçimin öne alınması ve yenilenmesi hakkında her hangi bir engel olmamalıdır. Ne varki Millet Meclisi İçtüzüğü, seçimlerin öne alınması ve yenilenmesine ait verilen önergelerin mutlak Danışma Kurulunun görüşünün alınmasına bağlamıştır. Bu görüş alınmadan ilgili komisyona önergelerin gönderilmesi mümkün olamamaktadır. Bu usul genellikle demokratik ilkelere ters düşmektedir.

Oysa, seçimlerin öne alınması ve yenilenmesine ait her hangi bir önergenin doğrudan Millet Meclisi Başkanlığınca ilgili yani Anayasa Komisyonuna havale edilmesi gerekir. Millet Meclisi İçtüzüğü hazırlanırken bu husus bir kanun prosedürünün gereği olarak düşünülmemiş konu Danışma Kurulunda görüş alınmaya bağlı bırakılmıştır. Danışma Kurulunun seçimlerin öne alınması ve yenilenmesi hakkında bir görüş ortaya koyması demokratik anlamda gerekli değildir. Çünkü kararı verecek olan Millet Meclisi Genel Kuruludur. Her türlü tartışma ve görüş Millet Meclisi Genel Kurulunda ortaya konulabilir. O halde seçimlerin yenilenmesine dair önergelerin Danışma Kurulunda görüş alınmak üzere engellenmesi doğal ve geçerli bir yol sayılamaz.

Bu nedenle 93 ncü maddede Danışma Kurulunun görüşü alındıktan sonra ibaresi çıkarılması gerekir. Her hangi bir seçimi öne alma ve yenileme önergesinin Danışma Kuruluna sevkı gerekmez. İçtüzüğün 93 ncü maddesi bu hususu sağlamak üzere yeniden düzenlenmiştir.

Anayasa Komisyonu Raporu

*Millet Meclisi
Anayasa Komisyonu
Esas No. : 2/810
Karar No. : 16*

29 . 3 , 1977

Millet Meclisi Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesine dair İçtüzük teklifi, Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Komisyonumuza 28 . 3 . 1977 günü saat 15.30'da gönderilmiştir.

Türkiye'nin bugünkü ekonomik, sosyal ve siyasal koşullarına dayanılarak verilmiş erken seçim önergelerinin taşıdığı önem sebebiyle zorunluluk görülerek hemen Komisyonumuzun toplantıya çağırılması, Komisyon Başkanlığınca uygun görülmüştür.

İçtüzüğün gereği olan çağrı işlemi usulüne uygun şekilde yapılmış ve Millet Meclisi Başkanlığıyla, parti grup başkanlıklarına ve Komisyonumuzun sayın üyelerine yazılmıştır. Ayrıca ilân tahtalarına çağrı kâğıdı asılmıştır.

Tayin edilen saatte Komisyonumuzun 27 üyesi, teklif sahibi Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve Millet Meclisi Başkanını temsilen de İdareci Üye Afyonkarahisar Milletvekili Mete Tan toplantıya katılmışlardır.

Toplantının basına açık olmasına dair teklif oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündem okunarak 4'e karşı 23 oyla kabul edildi.

Gündem ve Başkanlığın sunuşuna göre konunun İçtüzüğün 27 ve 37 nci maddeleri karşısındaki durumu etrafında açılan usul tartışması sonunda, İçtüzüğün 27 nci maddesi gereğince gündemine hakim olan Komisyon 27 nci maddeye istinaden görüşmelerin yapılmasına karar verdi.

Tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra önerilen yeterliliğin kabulü ile maddelere geçilmesine karar verildi.

1 nci maddenin görüşülmesini takiben bu konuda İstanbul Milletvekili Necdet Ökmen ve arkadaşlarının değişiklik önergesi okunup müzakere ve kabul edildikten sonra; madde, önergedeki değişik şekliyle oylanarak kabul edildi.

2 nci madde dahi aynı şekilde müzakereden sonra, Trabzon Milletvekili Hüseyin Kadri Eyüboğlu tarafından verilen değişiklik önergesine uygun şekilde değiştirilerek kabul edildi.

3 ncü madde de müzakere edilerek oylanıp kabul edildi.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeden sonra İçtüzük değişikliği teklifi, yapılan değişiklikler sonucu aldığı son şekliyle oya sunuldu ve 4 ret oyuna karşı oy çokluğuyla kabul edildi.

İçtüzüğün 53 ncü maddesine göre Isparta Milletvekili Mustafa Cesur ve arkadaşları tarafından konunun Genel Kurulda zaman şartına bağlı olmaksızın Millet Meclisi gündeminin diğer konularına tercihan ilk sıraya getirilmesi ve bu hususun esas komisyon tarafından gerekçeli olarak Genel Kuruldan bu raporla istenmesi hakkındaki önergesi okundu. Görüşmeler sonunda oy'ınarak 4 ret oyuna karşı çoğunlukla kabul edildi.

İçtüzük değişikliği teklifinin Genel Kurulda ilk sıraya alınması, değişikliğin erken seçime imkân hazırlayacağı ve erken seçimin de memleketin sosyal, ekonomik ve siyasî hayatını düzenleme amacını güttüğü için bu önerge kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun Tüzük değişikliği hakkındaki müzakere ve kararlarını yukarda tespit eden bu RAPORUMUZ Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan
Ankara
İsmail Hakkı Ketenoglu

Başkanvekili
Urfa
Muhalefet şerhimi ekliyeceğim
Abdülkadir Öncel

Sözcü
Malatya
Celâl Ünver

Kâtip
İzmir
Remzi Özen

Üye
Diyarbakır
Mahmut Uyanık

Üye
Isparta
Mustafa Cesur

Üye
İstanbul
Necdet Ökmen

Üye
Kars
Doğan Araslı
Üye
Trabzon
Hüseyin Kadri Eyüboğlu

Üye
Çanakkale
Refet Sezgin

Üye
Siirt
İdris Arıkan

Üye
Ankara
Muhalefîm
Cevat Önder

Üye
Elâzığ
Orhan Senemoğlu

Üye
Isparta
Yusuf Uysal

Üye
İstanbul
İlhan Özbay

Üye
Sakarya
Nadir Lâtîf İslâm
Üye
Uşak
Orhan Dengiz

Üye
Çorum
Muhalefîm
Yasin Hatipoğlu

Üye
Trabzon
Adil Ali Cinel

Üye
Diyarbakır
Bahattin Karakoç

Üye
Elâzığ
Rasim Küçükkel

Üye
İstanbul
Hasan Basri Akkiray

Üye
İstanbul
İhsan Toksarı

Üye
Siirt
M. Nebil Oktay
Üye
Zonguldak
Kemal Anadol

Üye
Konya
Muhalefet Şerhimi 30.3.1977 günü
saat : 12.00'de ekleyeceğim.
Şener Battal

Üye
Adana
Yılmaz Hocaoglu

**SAKARYA MİLLETVEKİLİ HAYRETTİN
UYSAL'IN TEKLİFİ**

*Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin
değiştirilmesine dair teklif*

**MADDE 1. — 5 . 3 . 1973 gün ve 584 Karar
No. lu Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesi
aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :**

**Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair öner-
geler, Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa
Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten son-
ra açık oya sunulur.**

**MADDE 2. — Bu İçtüzük değişikliği kabulünden
itibaren yürürlüğe girer.**

**MADDE 3. — Bu İçtüzük değişikliği Millet Mec-
lisi tarafından yürütülür.**

**ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

*Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin
değiştirilmesine dair teklif*

**MADDE 1. — 5 . 3 . 1973 gün ve 584 Karar
No. lu Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesi
aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :**

**Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair öner-
geler, Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa
Komisyonu raporu Genel Kurulda gündemdeki bü-
tün konulardan önce görüşüldükten sonra açık oya
sunulur.**

**MADDE 2. — Bu İçtüzük değişikliği yayımı tari-
hinden itibaren yürürlüğe girer.**

**MADDE 3. — Bu İçtüzük değişikliği Millet Mec-
lisi tarafından yürütülür.**